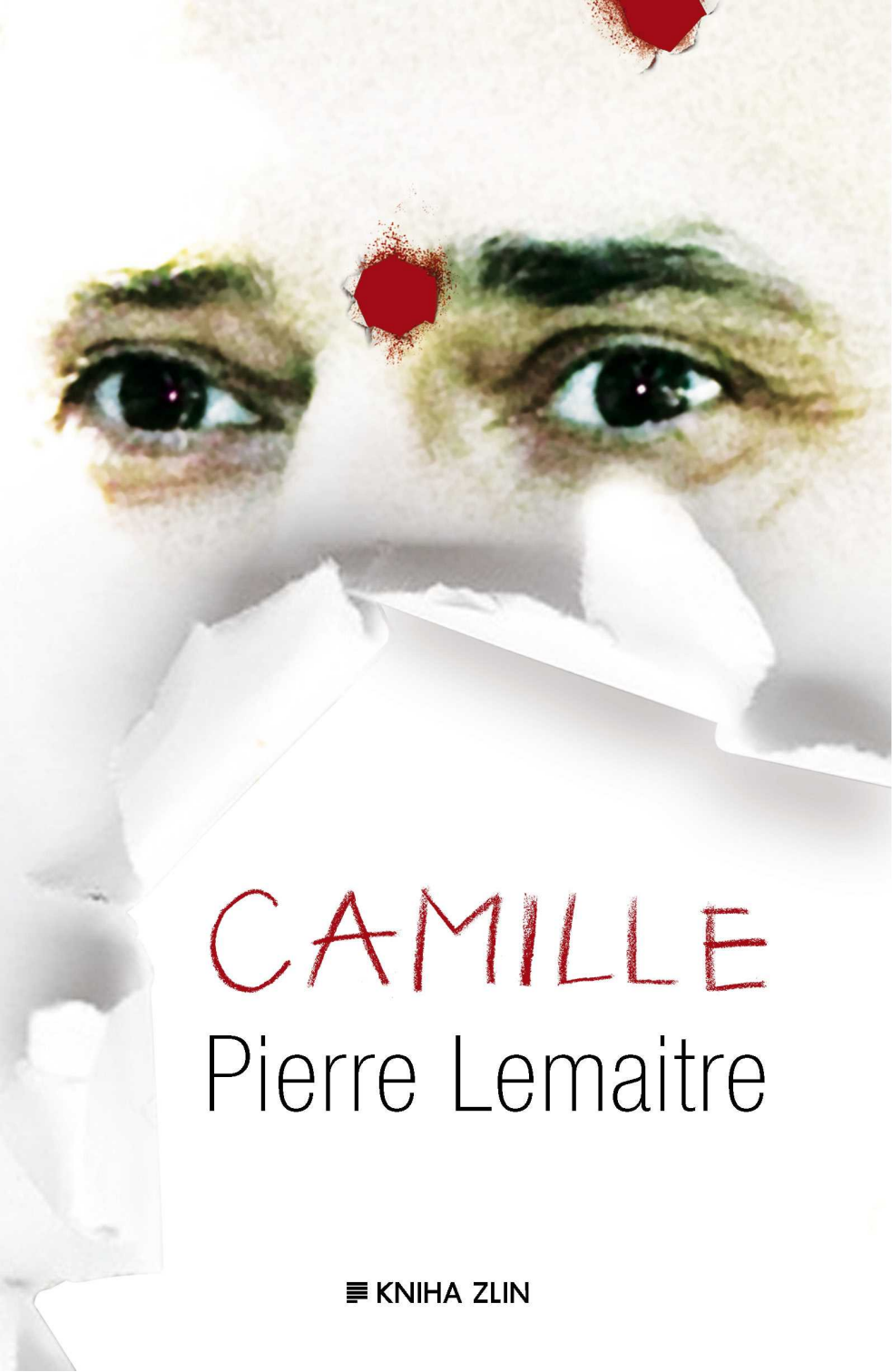

CAMILLE

Pierre Lemaitre

FLEET

Pierre Lemaitre

Camille

CAMILLE

Pierre Lemaitre

Copyright © Édition Albin Michel – Paris 2012
Translation © Helena Beguivinová, 2015

ISBN 978-80-7473-342-0 (PDF)

Pro Pascaline

Cathy Bourdeauové za její podporu. S láskou.

*„Známe jen setinu toho, co se nám děje.
Nevíme, která částička nebe vyváží tohle peklo.“*

William Gaddis, *Poznání*

Den 1

10.00

Událost považujete za rozhodující, když vám obrátí život vzhůru nohama. To si Camille Verhoeven přečetl před několika měsíci v článku nazvaném „Zrychlování dějin“. Takovou rozhodující, nenadálou, náhlou, nečekanou událost, která vám dokáže zcela pocuchat nervový systém, okamžitě odlišíte od všech ostatních životních událostí, protože má v sobě zvláštní energii a hutnost: jakmile k ní dojde, víte, že její následky pro vás budou nebetyčné a že to, co se vám právě děje, je nezvratné.

Například tři výstřely z brokovnice na ženu, kterou milujete.

A právě to se přihodí Camillovi.

A nezáleží na tom, že toho dne jste jako on šli na pohřeb svého nejlepšího přítele a připadalo vám, že svou denní dávku jste si už vybrali. Osud se s takovou banalitou nespokojí, je docela dobře možné, že se nádavkem projeví v podobě zabijáka vybaveného brokovnicí Mossberg 500 ráže 12 s upilovanou hlavní.

Otázkou zůstává, jak zareagujete. V tom je celý problém.

Vaše mysl je totiž natolik ohromená, že většinou zareagujete čistě reflexivně. Například když před těmi třemi výstřely ženu, kterou milujete, někdo surově zmlátí a pak jasně vidíte zabijáka, jak pušku s rázným cvaknutím nabije a zalící.

Právě v takových chvílích se projeví výjimeční lidé, kteří se dokážou rozhodovat správně za špatných okolností.

Jste-li však někdo obyčejný, bráníte se, jak umíte. A tváří v tvář takovému otřesu se mnohdy chtě nechtě dopustíte nějakého přibližného odhadu nebo chyby, pokud rovnou nezůstanete naprosto bezmocní.

Jste-li dostatečně staří nebo vás už v životě něco podobného potkalo, představujete si, že jste imunní. To je Camillův případ. Jeho první ženu zavraždili, trvalo mu léta, než se z té katastrofy vzpamatoval. Když jste prošli podobnou zkouškou, myslíte si, že se vám už nic víc stát nemůže.

Je to však léčka.

Protože jste si přestali dávat pozor.

Pro osud, který má velice jisté oko, je to nejlepší moment, kdy udeřit.

A připomenout vám neomylně přesně fungující princip náhody.

Anne Forestierová vešla do Monierovy pasáže krátce po otevření. Hlavní průchod zeje prázdnotou, ještě se tu vznáší neodbytný pach čisticího prostředku, obchody pomalu otvírají, před dveře se vystavují stojany s knihami, vitríny se šperky a jiné zboží.

V téhle pasáži z 19. století dole u Champs-Élysées najdete luxusní obchody, psací potřeby, koženou galanterii, starožitnictví. Má prosklenou střechu, a když poučený chodec zvedne zrak, může objevit spoustu secesních detailů, kachlíky, římsy, drobné vitráže. Anne by je mohla obdivovat také, kdyby chtěla, ale jak ochotně přiznává, není ranní ptáče. Touhle dobou jsou výšky, detaily a stropy nejspíš tím, co ji zajímá úplně nejmní.

Potřebuje především kávu. Hodně silnou.

Protože dneska, jakoby naschvál, si dával Camille se vstáváním na čas. On, který je na rozdíl od ní spíš ranní typ. Ale Anne na to neměla náladu. Takže když jemně odmítla Camillovo nadbíhání – má velmi teplé ruce, není vždy snadné mu odolat –, běžela se vysprchovat a zapomněla, že nechala překapávat kávu. Po návratu do kuchyně, jak si zároveň sušila vlasy, našla kafe už studené, pak chytila jednu ze svých kontaktních čoček jen pár milimetrů od odtoku umyvadla...

Načež byl už čas, kdy musela odejít. S prázdným žaludkem.

Když tedy pár minut po desáté přišla do Monierovy pasáže, sedla si na zahrádku hospody hned u vchodu a byla tam první zákaznicí. Kávovar se teprve rozehřívá, musí chvíli počkat, než ji obslouží, a když se dívá několikrát na hodinky, není to proto, že by pospíchala. To kvůli číšníkovi. Snaží se ho tak odradit. Než se stroj zahřeje, číšník nemá nic moc na práci a využívá toho k navázání hovoru. Utírá stoly kolem Anne, přičemž ji přes paži okukuje a nenápadně se k ní v soustředných kruzích blíží. Je to vysoký hubeňour, chvastoun se světlými mastnými vlasy, typ, co se často vyskytuje na turistických místech. Když dokončil poslední okruh, vyzývavě se postavil vedle ní s jednou rukou na bedrech, obdivně vzdychl s pohledem ven a obšťastnil ji svými uboze skličujícími meteorologickými výhledy na dnešek.

Ten číšník je trouba, ale nechybí mu vkus, protože ve čtyřiceti je Anne dosud úchvatná. Jemná brunetka s krásnými světle zelenými očima a ohromujícím úsměvem... Je to vážně zářivá žena. S dolíčky ve tvářích. A vláčnými, pružnými pohyby, máte nevyhnutelně chuť se jí dotknout, protože všechno u ní vypadá kulaté a pevně, nadra, zadek, břicho, stehna, a vlastně to kulaté a pevné opravdu je, ten typ, co muže přivádí k nepředloženostem.

Pokaždé, když na to Camille pomyslí, říká si, co to s ním udělala. Je mu padesát, je prakticky plešatý, ale hlavně, především, měří metr pětáctýřicet. Abyste si udělali představu, je to přibližně výška třináctiletého chlapce. Abychom se vyhnuli různým úvahám, rovnou upřesněme, že ani Anne není vysoká, ale přece jen měří o dvaadvacet centimetrů víc než on. To jest skoro o hlavu.

Anne číšníkovi nadbíhání odpovídá vřelým a velice výmluvným úsměvem typu jděte se vycpat (číšník naznačuje, že pochopil, dá si pozor, než zase bude na někoho milý), a jakmile do sebe hodila kávu, vydala se pasáží směrem k ulici Georgese Flandrina. Došla téměř na druhý konec pasáže, když nejspíš chtěla vytáhnout peněženku, strčila ruku do kabelky a ucítila něco vlhkého. Má prsty celé od inkoustu. Vyteklo jí pero.

Pro Camilla celý ten příběh začíná právě tím perem. Nebo tím, že se Anne rozhodla jít do téhle pasáže a ne do jiné a právě dnes ráno a ne jindy atd. Shoda okolností nutných k tomu, aby nastala katastrofa, je v pravém smyslu zavádějící. Ale právě takovou souhrou okolností Camille jednou Anne potkal, člověk si nemůže na všechno jen stěžovat.

Takže to obyčejné pero s inkoustovými bombičkami teď teče. Je tmavě modré a velice malé. Camille si ho dobře vybavuje. Anne je levák, když píše, drží ruku zcela neobvykle, těžko říct, jak to vůbec dokáže, navíc píše ohromně veliká písmena, jako by vztekla řadila podpisy jeden vedle druhého, a kupodivu si k tomu vždycky vybírá maličká pera, čímž to celé vypadá ještě překvapivěji.

Když Anne vytáhla z kabelky ruku umazanou od inkoustu, hned chce znát rozsah škody. Teď hledá nějaké řešení a po pravici vidí květináč s rostlinami.

Položila si kabelku na dřevěnou obrubu a začíná z ní všechno vytahovat.

Je dost naštvaná, ale obavy se ukázaly větší než škody. Ostatně kdo ji trochu zná, nechápal by, čeho by se mohla obávat. Anne totiž nic nevlastní. Ani v kabelce, ani v životě. To, co u sebe nosí, by si mohl dovolit každý. Nekoupila si ani byt, ani auto, co vydělá, utratí, ne víc, ale nikdy méně. Nic neušetří, protože k tomu nebyla vedená: její otec byl obchodník. Když už hrozilo, že zkrachuje, utekl i s financemi čtyřicítky spolků, v nichž se nechal krátce předtím zvolit pokladníkem. Už ho nikdy neviděli. Čímž se nejspíš vysvětluje, proč má Anne k penězům dost vlažný vztah. Obavy, aby vyšla s penězi, měla naposledy v době, kdy sama vychovávala dceru Agathe, a to už má za sebou.

Anne pero hned vyhodila do koše a mobil si strčila do kapsy bundy. Peněženka je zašpiněná, taky na vyhození, ale papíry uvnitř jsou nedotčené. Pokud jde o kabelku, podšívka je vlhká, ale úplně skrz inkoust neprosákl. Anne si říká, že si možná koupí ještě dnes jinou, obchodní pasáž je k tomu ideální, ale to se nikdy nedozvíme, protože to, co bude následovat, jí zabrání dělat si plány. Mezitím jakž takž vyložila kabelku papírovými kapesníky. Když skončila, starost jí dělají špinavé prsty, má inkoust na obou rukou.

Mohla by se vrátit do hospody, ale další setkání s tím číšníkem ji nijak neláká. Málem se k tomu přesto odhodlala, když před sebou uviděla ceduli označující veřejné záchodky, což na takovémto místě nebývá časté. Je to prostor hned za cukrárnou Cardon a klenotnictvím Desfossés.

A právě od tohoto okamžiku nabraly věci rychlý spád.

Anne prošla třicet metrů, které ji dělily od záchodků, otevřela dveře a ocitla se tváří v tvář dvěma mužům.

Vešli dovnitř nouzovým východem vedoucím do Damianiho ulice a směřovali do pasáže.

Těch pár vteřin... Ano, je to směšné, ale je to tak: kdyby tam Anne vešla o pět vteřin později, už by měli nasazené kukly a všechno by se odehrálo úplně jinak.

Jenže se to stalo takhle: Anne vchází, všichni jsou zaskočení a strnou.

Dívá se střídavě z jednoho muže na druhého, překvapila ji jejich přítomnost, jejich vzezření a hlavně ty černé kombinézy.

A jejich zbraně. Brokovnice udělají velký dojem i na toho, kdo se ve zbraních vůbec nevyzná.

Jeden z těch mužů, ten menší, zavrčel, možná je to výkřik. Anne na něj zírá, je zaskočený. Pak Anne obrací hlavu k tomu druhému. Ten je větší, má tvrdou, hrana-tou tvář. To celé trvá jen pár vteřin, ale nikdo z těch tří nepromluvil, ztuhli překvapením, všichni jsou vyvedení z míry. Oba muži si kvapně natahují kukly. Ten větší zdvihá zbraň, napůl se obrací, a jako by držel sekeru a chystal se porazit dub, praští Anne rovnou do obličeje pažbou pušky.

Ze všech sil.

Doslova jí rozrazil hlavu. Dokonce přitom vyrazil heknutí vycházející odkudsi z břicha, jako tenista při namáhavém podání.

Anne upadla nazad, snaží se něčeho zachytit, ale nic nenachází. Rána byla tak nenadálá a tak prudká, že má dojem, jako by se jí hlava oddělila od zbytku těla. Odhodilo ji to dobrý metr dozadu, týlem narazila do dveří, rozhodila paže a zhroutila se na zem.

Dřevěná pažba jí rozbila polovinu obličeje, od čelisti ke spánku, rozdrtila levou lícni kost, která praskla jako nějaké ovoce, a roztrhla dobrých deset centimetrů levé tváře, hned vytryskla krev. Zvenčí se zvuk rány podobal úderu boxerské rukavice do tréninkového

pytle. Zevnitř, pro Anne, je jako úder kladivem širokým dvacet centimetrů zasazený plnou silou oběma rukama.

Druhý chlap začal řvát, zdá se, že vztekle. Anne ho slyší, ale jen velmi neurčitě, protože její myslí dělá značné potíže se zorientovat.

Ten větší jakoby nic přistoupil k Anne, sklonil hlavě k její hlavě, se suchým cvaknutím natáhl kohoutek a chystal se vystřelit, když jeho druh zařval podruhé. Tentokrát mnohem silněji. Možná ho dokonce uchopil za rukáv. Napůl omráčená Anne nedokáže otevřít oči, hýbe jen rukama, které se v křečovitém reflexním pohybu zavírají a otvírají naprázdno.

Muž s puškou v ruce se zastavil, otočil, zaváhal: je pravda, že zvuk výstřelů je nejjistější způsob, jak přivolat policajty, ještě než vůbec začnou, to vám poví každý profesionál. Na vteřinku zaváhal, jak náležitě postupovat, a jakmile dospěl k rozhodnutí, znovu se obrátil k Anne a uštědřil jí dlouhou řadu kopanců. Do obličeje a do břicha. Anne se snaží uhýbat, ale i kdyby k tomu měla síly, brání jí v tom dveře, k nimž je přimáčknutá. Není úniku. Z jedné strany dveře, z druhé muž stojící v rovnováze na levé noze, zatímco tou druhou ji prudce kope špičkou boty. Mezi dvěma ranami Anne na chvíli popadla dech, chlap na okamžik přestal, a nejspíš proto, že výsledek nepovažuje za uspokojivý, zvolil poněkud radikálnější metodu: obrátil pušku, zvedl ji nad hlavu a začal Anne drtit ranami pažbou. Vší silou, pěkně s rozmachem.

Vypadalo to, jako by se snažil zatlouct kůl do zmrzlé půdy.

Anne se kroutí, aby se trochu chránila, obrací se, klouže ve vlastní krvi, ztratila jí už hodně, obě ruce zkrřížila na šíji. První rána dopadla na týl. Druhá je přesnější, rozdrtila jí prsty.

Změna metody nemá jednomyslný souhlas, protože druhý muž, ten menší, se teď věší na svého komplice a brání mu v jeho počínání tím, že ho drží za paži a křičí na něj. Co se dá dělat, chlapík se vzdává svého záměru a vrací se k méně sofistikované práci. Znovu začal do Annina těla kopat, pěkně metodicky, těžkou koženou botou, jaké nosívají vojáci. Míří na hlavu. Anne stočená do klubička se dál chrání pažemi, rány jí zasypávají hlavu, šíji, předloktí, záda, kdovíkolik kopanců, lékaři budou tvrdit, že nejméně osm, soudní znalec se kloní spíš k devíti, padají ze všech stran.

V té chvíli Anne ztratila vědomí.

Těm dvěma chlapíkům připadá záležitost vyřízená. Jenže Annino tělo blokuje dveře vedoucí do obchodní pasáže. Aniž se domluvili, oba se sklonili, ten menší uchopil Anne za paži a přitáhne ji k sobě, její hlava bouchla o dlažbu a nadskakuje po ní. Když jdou dveře konečně otevřít, paži pustil, až těžce dopadla do téměř půvabné polohy, v takové pozici bývají znázorněny některé madony, smyslné a unylé. Kdyby tuhle část scény viděl Camille, hned by poznal, že Annina paže, tak odevzdaná, se pozoruhodně podobá paži *Oběti aneb Udušené* od Fernanda Peleze, což by bylo velice neblahé pro jeho duševní rozpoložení.

Celý příběh mohl skončit nyní. Příběh nešťastné shody okolností. Jenže ten větší muž to tak nehodlá nechat. Zjevně tu velí on. A velmi rychle si uvědomuje situaci.

Co teď s tou ženskou bude?

Probere se a začne ječet?

Nebo vpadne do Monierovy pasáže?

Nebo hůř: uteče nouzovým východem, aniž si toho všimnou, a zavolá pomoc?

Schová se v kabině záchodků a mobilem zavolá policii?

Udělal tedy krok, aby nohou držel dveře otevřené, sklonil se k Anne, popadl ji za pravý kotník a odchází

ze záchodků, přičemž ji tak třicet metrů za sebou táhne po zemi, jako by dítě táhlo nějakou hračku, stejně lehce a lhostejně k tomu, co se děje za ním.

Annino tělo tu a tam naráží, ramenem zavadí o roh záchodků, kyčlí o stěnu chodby, hlava se kymácí a poskakuje, jednou narazí na podlahovou lištu, podruhé na roh jedné z nádob s rostlinami, které lemují pasáž. Anne není víc než pouhý hadr, pouhý pytel, bezvládná loutka bez života, z níž vytéká krev a zanechává za ní širokou rudou stopu, která se časem sráží, krev usychá rychle.

Je jako mrtvá. Když ji muž pustil, zanechal na zemi rozbité tělo, na něž ani nepohlédl, už to není jeho věc, jistým pohybem, v němž se odráží veškerá jeho odhodlanost, s konečnou platností natáhl kohoutek pušky. Oba muži vtrhli do klenotnictví Desfossés a řvou příkazy. Obchod právě otevřel. Kdyby tam byl nějaký pozorovatel, musel by ho překvapit nepoměr mezi tím, s jakou brutalitou tam vrazili, a tím, jak málo je v obchodě lidí. Oba muži štekají příkazy na personál (jsou tam jen dvě ženy), hned rozdávají rány, do břicha, do tváře, všechno se odehrává strašně rychle. Ozval se zvuk rozbitého skla, výkřiky, nářek, těžké oddychování plné strachu.

Právě v té chvíli se Anne pokusila opět napojit na realitu, možná to bylo tím, jak třicet metrů narážela hlavou o podlahu, otřesy z takového způsobu přepravy, náhlým životním impulzem... Její mozek jako nějaký porouchaný radar zoufale hledá smysl toho, co se děje, ale nic naplat, její vědomí bloudí, doslova umrtvené těmi ranami a nenadálostí toho, co se přihodilo. Pokud jde o její tělo, je otupělé bolestí, nedokáže se sobě ně pohnout.

Pohled na Annino tělo vlečené chodbou a ležící v louži krve u vchodu do obchodu má jeden pozitivní účinek: značně situaci urychlí.

V obchodě je jen majitelka a učnice, děvče sotva šestnáctileté, tenounké jako list, vlasy nosí do staropanského drdolu, aby si dodala trochu úctyhodnosti. Jakmile spatřila vcházet do obchodu dva ozbrojené muže v kuklách, pochopila, že jde o přepadení, otevřela ústa jako ryba, jako hypnotizovaná, předem odsouzená pasivní oběť připravená zahynout. Kolena se jí podlomila, musela se zachytit pultu. Než ji nohy zradily docela, dostala ránu hlavní pušky přímo do obličeje, pomalu se sesula, jako když splaskne suflé. Po zbytek událostí pak zůstala v této pozici, počítala údery svého srdce, pažemi si chránila hlavu, jako by čekala pád kamení.

Majitelce klenotnictví vyrazil dech pohled na bezvládné Annino tělo se sukní vyhrnutou až do pasu, tažené po zemi za nohu a zanechávající za sebou širokou krvavou šmouhu. Snaží se něco říct, ale slova se jí zadrhla v hrdle. Větší z obou mužů se postavil do vchodu, obhlíží okolí, ten menší se k ženě vrhl s napraženou zbraní. Prudce ji majitelce vrazil do břicha ve výši žaludku. Stěží se jí podařilo ovládnout nevolnost. Muž neřekl ani slovo, není to nutné, klenotnice už se přepnula na autopilota. Nešikovně vypíná bezpečnostní systém, hledá klíče k vitrínám, nemá ale všechny u sebe, musí pro ně do zadní místnosti, když udělala první krok, uvědomila si, že se počurala. Třesoucí se rukou mu podává celý svazek klíčů. Policii to pak v žádné výpovědi nikdy nepřiznala, ale v té chvíli tomu muži šeptla: „Nezabíjejte mě...“ Dala by všechno na světě za dvacet vteřin života. S těmi slovy, aniž jí to kdokoli přikázal, si lehla na zem, ruce za hlavou, bylo slyšet její horečné mumlání, bezpochyby modlitby.

Víme-li o brutalitě těch mužů, můžeme se ptát, jestli modlitby, byť vroucné, jsou opravdu praktickým řeše-

ním. Ať tak či tak, během modliteb muž nelení, otvírá vitríny a jejich obsah hází do velkých plátěných pytlů.

Přepadení je dobře zorganizované, netrvá ani čtyři minuty. Hodinu si vybrali správně, příchod přes záchodky byl dobře promyšlený, role jsou rozděleny velice profesionálně: zatímco první muž vybírá šperky z vitrín, ten druhý stojí pevně a rozhodně u dveří a obhlíží na jedné straně obchod, na druhé pasáž.

Videokamera nacházející se v obchodě ukáže prvního lupiče, jak otvírá vitríny, zásuvky a vybírá klenoty. Druhá kamera zabírá vchod do klenotnictví a malou část obchodní galerie. Právě na jejích záběrech je vidět Anne ležící v pasáži.

Od tohoto okamžiku začíná organizace přepadení selhávat. Od chvíle, kdy je na záběrech vidět, jak se Anne pohnula. Je to pohyb nepatrný, podobá se pouhému reflexu. Camille nejdříve pochyboval, nebyl si jistý, jestli vidí dobře, ale ano, není pochyb, Anne se hýbe... Pohnula hlavou, otáčí jí doleva a doprava, velice pomalu. Camille ten pohyb zná, někdy během dne, když se Anne chce uvolnit, rozhýbává si krční obratle a krční svaly, mluví o kývači či zdvihači hlavy, Camille ani nevěděl, že něco takového existuje. Teď samozřejmě tomu pohybu chybí rozsah a poklid uvolňujícího cviku. Anne leží na boku, pravou nohu má skrčenou, koleno u hrudi, levá je natažená, trup přetočený, jako by se právě obracela, vysoko vykasaná sukně odhaluje bílé kalhotky. V obličeji silně krvácí.

Oni ji tam nepoložili, ale hodili.

Muž, který zůstává u Anne, na ni zpočátku přepadení několikrát rychle pohlédl, ale protože se nehýbala, veškerou pozornost zaměřil na okolní dění. Už se o ni nestará, otočil se k ní zády a ani si nevšiml, že mu stružka krve dotekla až k pravé patě.

Anne se ztěžka vynořuje ze zlého snu a pokouší se najít smysl toho, co se kolem ní děje. Když nadzdvihla hlavu, kamera kratičce zabrala její obličej. Je to srdce-
rvoucí.

Když to uvidí Camille, otrěse jím to natolik, že se netrefí na ovládání, dvakrát to zkusí znovu, zastaví obraz, vrací se zpátky: vůbec ji nepoznává. Anne, její zářivá pleť a oči plné smíchu nemají nic společného s touto krvavou oteklou tváří s prázdným pohledem, která jako by zdvojnásobila objem a ztratila tvar.

Camille sevřel okraj stolu, má okamžitě chuť se roz-
plakat, protože Anne je před objektivem kamery otoče-
ná přibližně jeho směrem, jako by mu chtěla něco říct,
požádat o pomoc, právě to si Camille hned představuje,
a takový přístup je velice škodlivý. Představte si někoho
blízkého, někoho z těch, kdo spoléhají na vaši ochranu,
představte si, že trpí, umírá, a vyrazí vám na těle studený
pot, ale ještě tu představu rozšiřte a představte si, že ve
chvili, kdy je jeho hrůza nejvyšší, vás volá – pak budete
mít chuť umřít. Camille u monitoru se v takové situaci
ocitl, zcela bezmocný, nemůže dělat nic jiného, než se
dívat na ten film, ačkoli to všechno už dávno skončilo...

Je to nesnesitelné, doslova nesnesitelné.

Prohlíží si ty záběry znovu a znovu.

Anne se chová, jako by okolí neexistovalo. Kdyby si
lupič stoupl nad ni a opět jí namířil hlaveň pušky na
šiji, dělala by totéž. Je to úžasný sebezáchovný reflex,
i když viděno na obrazovce se to podobá spíš sebevraž-
dě: necelé dva metry od ozbrojeného muže, který dal
před pár minutami najevo, že jí klidně bez sebemen-
ších emocí střelí plnou dávkou do hlavy, se Anne pokou-
ší o něco, co by nikoho jiného ani nenapadlo. Pokouší
se vstát. Bez ohledu na následky. Pokusí se utéct. Anne
je odhodlaná žena, to ale neznamená, že by se měla
postavit s holýma rukama proti brokovnici.

To, co se stane, je téměř mechanickým výsledkem situace, kdy na sebe narazí dvě protikladné síly. Musí zvítězit jedna z nich. Zapletly se do vzájemného působení. Jedna z těchto sil má ovšem podporu dvanáctimilimetrového kalibru. To jí poskytuje nepopíratelně větší výhodu. Avšak Anne není ve stavu zhodnotit rozložení přítomných sil, rozumně zhodnotit své šance, chová se, jako by tam byla sama. Sebrala veškerou energii, která jí ještě zbývá – a na záběrech je hned patrné, že jí mnoho není –, skrčila nohu, opírá se o paže, je to hrozně pracné, ruce jí kloužou v kaluži vlastní krve, málem se zhroutila, zkouší to znovu, tou pomalostí pohybu, jímž se zvedá, je celá scéna ohromující. Anne je strašlivě těžká, ochromená, skoro ji slyšíme hekat, chtěli bychom ji podepřít, vytáhnout ji nahoru, pomoci jí vstát.

Camille by však měl spíš chuť prosit ji, aby nic nedělala. I kdyby tomu chlapovi trvalo minutu, než se otočí, Anne by ve svém stavu otupělosti a poblouznění neurazila ani tři metry a první výstřel by ji prakticky přepůlil. Ale Camille sedí u obrazovky až o pár hodin později a vůbec nezáleží na tom, co si teď může myslet, je příliš pozdě.

Annino chování se neřídí rozumem, je to odhodlání v čirém stavu vymykající se veškeré logice. Je to jasně vidět na videu: její odhodlání nemá jinou příčinu než touhu přežít. Nevypadá jako žena ohrožovaná z bezprostřední blízkosti brokovnicí, ale jako když opilá ke konci večírku sbírá kabelku – kterou svírá od samého začátku, táhla ji s sebou a zmáčela ji svou krví – a klopýtavě hledá východ, aby se vydala domů. Člověk by řekl, že jejím hlavním protivníkem není puška dvanáctimilimetrové ráže, nýbrž alkoholem zastřené vědomí.

Zásadní události netrvají ani vteřinu: Anne nepřemýšlí, znovu s obtížemi vstává. Nabývá zdání rovnováhy,

sukně zůstala vykasaná tak, že jí odhaluje nohu až nahoru... Ještě dokonce ani úplně nevstala a už začíná utíkat.

Od té chvíle jde všechno špatně, už je to jen sled náhod, omylů a nelogičností. Jako by pánubohu přerostly události přes hlavu a nevěděl kudy kam, takže aktéři improvizují, a to je samozřejmě zlé.

V první řadě proto, že Anne neví, kde je, nedokáže se prostorově zorientovat. Dokonce utíká vyloženě špatným směrem. Kdyby natáhla paži, dotkla by se ramene toho muže a on by se v mžiku otočil...

Anne neobratně vrávorá, otupěle, beze smyslů. Vratkou rovnováhu našla jen zázrakem. Otřela si zkrvavenou tvář rukávem, naklonila hlavu na stranu, jako by něčemu naslouchala, chce udělat krok... A najednou, bůhví proč, se rozhodne běžet. Když to Camille na obrazovce uviděl, úplně ho to rozhodilo, cítí, jak se rozplývá nevelký zbytek jeho obrany proti emocím.

Annin záměr je dobrý. Chyba je v jeho provedení, protože nohy jí kloužou v kaluži krve. Zjevně podkluzuje. V kresleném filmu by to možná vyvolalo smích, ve skutečnosti je to srdceryvné, protože se brodí ve vlastní krvi, snaží se udržet na nohou, hledá směr, ale jen se marně namáhá a nebezpečně zmítá. Vypadá, jako by zpomaleně běžela k tomu, od čeho chce utéct, je to děsivé.

Muž si hned neuvědomil, co se děje. Anne na něj už málem narazila, ale nohou náhle šlápla na kousek suché podlahy, nachází jakous takous oporu, víc nepotřebuje, vystartovala jako na pružinu.

A zamířila nesprávným směrem.

Nejdřív opisuje podivnou trajektorii, otáčí se kolem své osy jako bezvládná loutka. Provedla čtvrtobrat, udělala krok, zastavila se, znovu se otočila jako dez-

orientovaný chodec hledající kudy se dát, nakonec jako zázrakem zamířila přibližně směrem k východu. Trvá pár vteřin, než si lupič uvědomil, že se mu kořist chystá uniknout. Jakmile to zjistil, otočil se a vystřelil.

Camille si pásek pouští znovu a znovu: není pochyb, střelec byl zaskočený. Drží pušku u boku. U brokovnice je to postoj, jaký zaujmete, chcete-li zasáhnout všechno v kruhové výšce čtyř pěti metrů před sebou. Možná na chvíli ztratil sebejistotu. Možná je naopak příliš sebevědomý, stává se to často, vezměte hodně nesmělého chlapa, dejte mu pušku ráže 12 milimetrů a možnost ji použít, a najednou překypuje smělostí. Nebo to bylo překvapením, nebo tím vším dohromady. Jisté je, že hlaveň míří nahoru, příliš vysoko. Byl to reflexní výstřel. Žádné míření.

Anne nevidí nic. Fázově posunutá postupuje černou dírou, když ji s rámusem zasypal příval střepů, protože výstřel rozbil nad její hlavou pár metrů od vchodu půlkruhovou vitráž širokou u základny téměř tři metry. Krutou shodou okolností, uvážíme-li, co se Anne děje, vitráž představovala loveckou scénu, štvanici. Dva švarní jezdci obracejí koně pár metrů od jelena s obrovským paroží, napadeného smečkou překypující agresivitou, s jiskřivými tesáky, rozevřenými tlamami, jelen nemá valnou naději... Je to šílené, Monierova pasáž a její lunetová vitráž přežily dvě světové války, a stačil jeden ozbrojený a nešikovný lupič... Některé věci si člověk připouští nerad.

Všechno se třese, výlohy, zrcadla, podlaha, každý se instinktivně chrání po svém.

„Zatáhl jsem hlavu mezi ramena,“ řekl později Camillovi starožitník.

Je to člověk čtyřiatřicetiletý (na tom čísle trval, neza měňovat s pětatřiceti). Nosí příliš krátký knír, který se mu ježí dopředu a dozadu. Nos má široký a pravé oko

prakticky zavřené, trochu jako postava v helmici na Giottově znázornění Věrolomnosti. Je ohromený i při pouhém pomyšlení na ten výbuch.

„To je jednoduché: měl jsem za to, že jde o teroristický útok.“ (Má dojem, že tím je řečeno vše.) „Ale hned jsem si pomyslel: ne, atentát tady, to je nesmysl, tohle není vhodný terč,“ atd. atd.

Typ svědka, co si realitu přetváří rychlostí paměti. Přitom ale ne člověk, který by ztrácel hlavu. Než se šel podívat do pasáže, co se děje, obhlédl svůj obchod, zda neutrpěl nějaké škody.

„Ani ťuk,“ tvrdí užasle a klepe si nehtem palce o přední zub.

Pasáž je mnohem vyšší než širší, je to asi patnáctimetrová chodba lemovaná obchody s prosklenými výlohami. Exploze byla na takový prostor ohromná. Když skončila, vibrace se šířily rychlostí zvuku, pak se točily a odrážely od všeho, co jim stálo v cestě, až se to podobalo ozvěně, jejíž vlny následují rychle jedna za druhou.

Výstřel a pak tisíce padajících skleněných střepů zastavily Anne v rozběhu. V obraně zvedla paže nad hlavu, bradu přitiskla na hrud', klopýtá, padá, tentokrát na bok, její tělo se válí na střepích, ale zastavit takovouhle ženu, k tomu výstřel z pušky a pád skleněné stěny nestačí. Kdovíjak se ocitla zase na nohou.

Střelec první ranou minul, poučil se z toho, teď nepospíchá. Na záběrech je vidět, jak opět nabíjí zbraň, sklání hlavu, a kdyby bylo video dostatečně zřetelné, viděli bychom, jak se mu prst pohybuje na spoušti.

Náhle se objevuje ruka v černé rukavici, je to druhý chlapík, strčil mu do ramene právě ve chvíli, kdy vystřelil...

Výloha knihkupectví se rozletěla na stovky střepů, padají celé kusy skla, některé velké jako talíř a ostré jako žiletka, a tříští se na podlaze.

„Byla jsem vzadu v krámě...“

Asi padesátiletá žena, obchodnice každým coulem, podsaditá a rozložitá, sebejistá, celé jmění v líčidlech, dvakrát týdně v salonu krásy, a k tomu náramky, náhrdelníky, řetízky, prsteny, brože a přezky (až si člověk říká, proč si ji lupiči neodnesli s ostatní kořistí), chraplavý hlas náruživého kuřáka a možná i pijana, Camille nemá čas se tím blíže zabývat. K tomu všemu došlo sotva před pár hodinami, je mu zle, chce vědět víc, není trpělivý.

„Běžela jsem...“ Žena rozmáchlým gestem ukazuje směrem k pasáži. Chvíli se odmlčela, zbožňuje situace, v nichž může vyniknout. Dává si záležet na působivosti. S Camillem jí to dlouho nevydrží.

„Tak se už vymáčkňte!“ zamumlal chraptivě.

Na policajta není moc zdvořilý, pomyslela si. To bude jeho vzrůstem, musí v sobě nosit touhu po odplatě, podrážděnost. Po výstřelu viděla, jak Annino tělo letí do stojanů, jako by jej nějaká obrovská ruka tlačila do zad, pak se odrazilo o výlohu a zhroutilo na zem. Ta scéna je dosud tak živá, že knihkupkyně dokonce zapomněla dělat dojem.

„Rozplácla se o výkladek! Ale sotva dopadla, už se zase snažila vstát!“ (Zní to náramně ohromně, ba dokonce obdivně.) „Byla zkrvavená a hrozně horečnatá, rozrušená, pažemi máchala na všechny strany, klouzala na místě, víte...“

Na videu oba muži jako by na chvilku strnuli. Ten, který nárazem do komplicova ramene výstřel srazil stranou, hodil pytle na zem. Paže mu visí dolů, je připravený se rvát. Pod kuklou jsou mu vidět jen sevřené rty, zdá se, že plive nějaká slova.

Střelec sklonil zbraň. Jeho ruce se na pušce svírají, je vidět, že chvíli váhá, ale nakonec zvítězí smysl pro realitu a on to vzdává. S lítostí se otočil směrem

k Anne. Určitě ji vidí, jak vstává a vrávorá k východu z Monierovy pasáže, ale tlačí je čas, někde v myslí mu zazněl poplach: všechno to trvá nějak moc dlouho.

Komplic popadl pytle a jeden hodil do rukou střelci, ten pohyb rozhodl. Oba se rozběhli a zmizeli z obrazovky. O zlomek vteřiny později se střelec obrátil, je vidět, jak přibíhá zprava: sebral Anninu kabelku, kterou na útěku upustila, a odběhl pryč. Tentokrát se už nevrátil. Ví se, že oba muži zmizeli na záchodcích a o pár vteřin později vyběhli do Damianiho ulice, kde na ně čekal kumpán v autě.

Anne už neví, jak na tom je. Padá, vstává, ale přece jen se jí podařilo, kdoví vlastně jak, dostat se k východu z pasáže a vychází na ulici.

„Měla na sobě tolik krve a šla jako... Vypadala jako zombie!“

Jihoaamerický původ, vlasy má černé, pleť měděnou, je jí přibližně dvacet let. Pracuje v kadeřnictví na rohu, vyšla pro kávu.

„Náš kávovar se rozbil, musíme pro kávu zákaznicím chodit do kavárny.“

To vysvětluje majitelka. Janine Guénarová. Stojí pevně před Verhoevenem, vypadá jako kuplířka, má všechny její znaky. Také smysl pro odpovědnost, ne nechala by některé ze svých děvčat bavit se s muži na chodníku bez dohledu. Nezáleží na důvodu pochůzky, kávé, rozbitém kávovaru, Camille to vše odmávl rukou. Tedy vlastně ne tak docela.

Protože ve chvíli, kdy se objevila Anne, kadeřnice nese kulatý tác s pěti šálky kávy a jde rychle, zákaznice tady ve čtvrti totiž umějí být obzvláště protivné, mají spoustu peněz, takže být náročné je pro ně jako využívat nějakého starobylého práva.

„Vlažná káva je tragédie,“ vysvětluje majitelka s bolestným výrazem.

Takže ta mladá kadeřnice.

Už tak udivená a znepokojená oběma výbuchy, které zaslechla z ulice, běží po chodníku s tím podnosem a ocitne se tváří v tvář nějaké šílené ženské celé od krve, která vrávoravě vychází z obchodní pasáže. Byl to otřes. Vrazily do sebe, tác vyletěl, sbohem, šálky i podšálky, skleničky s vodou, kadeřnici všechna ta káva přistála na modrém kostýmku, který je v saloně stejnokrojem. Výstřely, káva, ztracený čas, budiž, ale takhle drahý kostýmek, zatraceně, tentokrát majitelce vyskočil hlas nahoru, chce mu ukázat škody, to je dobré, naznačuje Camille pohybem, ona se ptá, kdo zaplatí čistírnu, s tím přece musí nějaký zákon počítat, Camille opakuje, že to by stačilo.

„A ona se ani nezastavila...!“ zdůrazňuje majitelka kadeřnictví, jako by šlo o střetnutí s nějakou motorkou.

Teď celou záležitost líčí, jako by se to všechno stalo jí. Autoritativně se chopila slova především proto, že jde o „její děvče“, a proto, že ji k tomu opravňuje ta káva vylitá na kostým. Klientela lidí vždycky nějak ovlivní. Camille ji uchopil za paži, sklopila k němu oči, zvědavě, tváří se, jako by se dívala na hovínko na chodníku.

„Heleďte...,“ vypravil ze sebe Camille velmi tiše, „přestaňte mě štvát.“

Majitelka kadeřnictví nevěří vlastním uším. To říká tenhle skrček! To jsou dneska lidi. Ale Verhoeven jí hledí zpřímá do očí, je to přece jen působivé. V tomto tísňovém momentě chce malá kadeřnice ukázat, že o své zaměstnání stojí.

„Ona naříkala...,“ upřesňuje, aby odvedla pozornost.

Camille se k ní obrátil, chce se dozvědět víc. Jak naříkala? Ano, vyražela kratičké výkřiky, jako... těžko to popsat... Nevím, jak to říct. „Zkuste to,“ pobídla ji šéfová, která se chce přece jen v očích policie vykoupit, člověk nikdy neví, postrčila dívku loktem, „No tak,

udělejte, co vám pán říká, jaké výkřiky?“ Dívka na ně kouká, zamrkala, není si jistá, jestli dobře rozuměla, co po ní chtějí, a najednou, místo aby se snažila ten náрек popsat, pokusila se ho napodobit, vyráží slabé steny, jakési naříkání, hledá správný tón, hi, hi, nebo spíš han, han, ano, spíš takhle, říká zcela soustředěná, han han, a protože konečně našla ten správný zvuk, zesílila hlas, zavírá oči, znovu je otevírá, doširoka, za pár vteřin toho han, han by člověk řekl, že spěje k orgasmu.

Jsou na ulici, je tam dost lidí (je to místo, odkud městští zřízenci roztržitě proudem vody spláchli An-ninu krev, natekla i pod chodník, lidé chodí přes dosud viditelné stopy, Camilla to strašně bolí...) a chodci vidí policajta metr pětáctýřicet a proti němu mladou snědou kadeřnici, jak na něj před pochvalným pohledem své bordelmamá podivně zírá a vyráží vysokým hlasem steny jako při milování... Pane jo, tohle tady ještě nikdo neviděl. Ten výjev fascinovaně sledují ostatní obchodníci na prahu svých krámků. Už ty výstřely nebyly ideální reklamou, která by lákala zákazníky, ale teď v téhle ulici začíná být vážně bordel.

Camille sbírá svědectví, porovnává je, aby pochopil, jak to všechno skončí.

Anne vyšla z Monierovy pasáže do ulice Georgese Flandrina u čísla 34, úplně dezorientovaná, zahrnula vpravo a zamířila směrem ke křižovatce. Po pár metrech narazila do kadeřnice, ale nezastavila se, jde dál, krok za krokem, opírá se o karoserie zaparkovaných aut, na střeších i na dveřích vozů se nacházejí krvavé otisky jejích dlaní. Po těch výbuších, které se ozvaly z pasáže, tahle od hlavy po paty zakrvácená žena na všechny působí jako přízrak. Při chůzi se kymácí, stěží se drží na nohou, ale nedokáže se zastavit, už neví, co dělá, kde je, s naříkáním (han, han) postupuje dopředu jako opilá, ale stále jde. Lidé jí ustupují z cesty. Někdo

se přece jen odváží a zavolá „Mladá paní...“, ale všechna ta krev ho rozrušila...

„Ujišťuju vás, pane, ta mladá dáma mě vyděsila... Nevěděl jsem, co mám dělat.“

Je rozechvělý. Stařík s klidnou tváří, děsivě hubeným krkem, pohledem trochu zamženým, zákal, říká si Camille, jeho otec měl ke konci života stejný. Stařík po každé větě upadá do jakéhosi snu. Jeho oči se upřely na Camilla, mlha halí jeho pohled, a než pokračuje ve výpovědi, chvilku to trvá. Je mi to líto, rozhodil paže, rovněž velice vyzábělé, Camille polkl, zaplavují ho emoce.

Stařík zavolal „Mladá paní!“, neodvážil se jí dotknout, jako by byla náměsíčná, nechal ji projít, Anne ještě kousek šla.

A tam se znovu otočila vpravo. Neptejte se proč. Nikdo to neví. Protože vpravo je Damianiho ulice. A dvě tři vteřiny poté, co se objevila Anne, se tudy šílenou rychlostí řítí auto lupičů.

Směřem k ní.

A když chlap, který jí rozmlátil hlavu a dvakrát ji pořádně netrefil, spatřil svou oběť na pár metrů od sebe, neodolal pokušení popadnout opět pušku. Dokončit, co začal. Když auto projíždí kolem Anne, okénko se otvírá a znovu na ni míří hlaveň, odehrává se to strašně rychle, Anne vidí zbraň, ale nedokáže už udělat jediný pohyb.

„Dívala se na to auto,“ povídá ten stařík, „jak bych vám to řekl... Jako by na něj čekala.“

Uvědomuje si, že říká nesmysl. Camille mu rozumí. Chce říct, že u Anne zaznamenal nesmírnou únavu. Teď, po tom všem, co zažila, je ochotná zemřít. Na tom se ostatně všichni zřejmě shodují, Anne, střelec, starý pán, osud, všichni. I ta malá kadeřnice:

„Viděla jsem, jak z okénka vykoukla hlaveň. I ta paní ji viděla. Všichni jsme ji sledovali, akorát že ta paní, víte, stála přímo před ní.“

Camille zadržel dech. Všichni jsou tedy zajedno. Kromě řidiče toho auta. Podle Camilla – který o tom dlouho přemýšlel – řidič v té chvíli přesně neví, v jakém stadiu ten masakr právě je. Při čekání ve vozidle zaslechl výstřely, čas plánovaný na loupež už dávno uplynul. Netrpělivě a neklidně nejspíš bubnoval prsty na volant, možná váhal, jestli nemá ujet, když konečně uviděl vyběhnout oba komplice, jak jeden druhého postrkují k autu... Jsou tam nějakí mrtví? zajímá ho. Kolik? Lupiči jsou konečně v autě. Pod tlakem událostí řidič vyrazil a teď najednou na rohu ulice – ujeli řekneme dvě stě metrů, musel značně zpomalit, než vjede do křižovatky – na chodníku uviděl vrávorající ženskou celou od krve. Když ji zahlédl střelec, určitě na něj zařval, aby zpomalil ještě víc, kvapně stáhl okénko, možná dokonce vítězoslavně vykřikl, poslední šance se neodmítá, tu prakticky přivolał osud, jako by náhle potkal spřízněnou duši, už tomu nevěřil, a najednou je tady! Popadl pušku, zalíčil a zamířil. Řidič se však ve zlomku vteřiny vidí jako spoluviník vraždy spáchané téměř z bezprostřední blízkosti před tuctem svědků, nemluvě o tom, co se mohlo odehrát v pasáži, o čemž sice neví, ale napomáhal tomu. Z loupeže se stala katastrofa. Takhle si to nepředstavoval...

„Auto se zastavilo,“ řekla kadeřnice. „Na místě! Brzdy strašně zakvílely...”

Na asfaltu pak našli stopy pneumatik, díky nimž se dala určit značka, Porsche Cayenne.

V autě všichni vyletěli ze sedadel, včetně střelce. Jeho výstřel rozbil přední i zadní dveře a boční okénka zaparkovaného auta, u něhož Anne strnula, připravená zemřít. V ulici sebou všichni plácli na zem, kromě starého pána, který neměl čas se pohnout. Anne se zhroutila, řidič šlápnul na plyn, auto vyrazilo, pneu-

matiky opět kvílí na asfaltu. Když kadeřnice vstávala, uviděla staříka, jak se přidržuje jednou rukou zdi a druhou si tiskne na srdce.

Anne leží na chodníku, paži má ve stružce pod ním, jednu nohu pod parkujícím autem. „Třpytila se,“ popsal ji později starý pán, ovšemže, vždyť ji celou pokrývalo vysypané čelní sklo.

„Vypadalo na ní jako sníh...“

10.40

Turci se zlobí.

Vůbec se jim to nelíbí.

Ten tlustý se tváří zarputile, řídí opatrně, ale přes náměstí Étoile a dál třídou de la Grande-Armée jede s pěstmi sevřenými na volant. Mračí se. Chce dát své pocity najevo. Nebo je to v jejich kultuře, projevovat emoce takhle.

Nejrozcilenější je jeho menší bratr. Je to protiva. Tmavý, až bůh brání, brutální tvář, jeho nedůtklivost je hmatatelná. Taky je notně komunikativní, napřahuje ukazovák, hrozí, je to únavné. Nerozumím mu ani slovo – já a španělština... –, ale není těžké to uhodnout: najali nás na rychlou a fajnovou loupež, a na jednu jsme v nekonečné střilečce. Rozhazuje doširoka rukama: a co kdybych tě nezadržel? V kabině se vznáší poněkud tíživá atmosféra. Klade svou otázku neodbytně, zjevně se ptá, co by se stalo, kdyby ta holka zhebla. Najednou je to silnější než on a znovu se vzteká: šli jsme do loupeže, ne do zabíjení atd.

Vážně únavné. Naštěstí já jsem klidás, kdybych se rozčiloval, celá záležitost by se rychle zvrhla.

Vůbec na tom nezáleží, ale je to otravné. Ten kluk se unavuje výčitkami, udělal by líp, kdyby si šetřil síly, bude to potřebovat.

Všechno neproběhlo přesně tak, jak se plánovalo, ale cíle bylo dosaženo, a to je hlavní. Na podlaze tu leží dva nadité pytle. To už za něco vydá.

A to je jen začátek, protože jestli půjde všechno dobře, navážu na minulost a dostanu i další pytle. I Turek na pytle zírá, něco říká bráchovi, zdá se, že se na něčem domluvili, řidič souhlasně přikyvuje. Drží spolu pěkně basu, mluví, jako by byli sami, nejspíš o odškodnění, které mají právo požadovat. *Požadovat...* to se mi snad zdá. Čas od času se ten malý vztekle obrací na mě. Jsou mu rozumět dvě slova: „prachy“ a „dělit“. Člověka by zajímalo, kde se je naučil, jsou ve Francii teprve čtyřia-dvacet hodin... Turci jsou možná nadaní na jazyky, kdo ví. To je ostatně jedno. Prozatím stačí tvářit se rozpačitě, trochu se shrbit, přikyvovat s lítostivým výrazem, už jsme v Saint-Ouen, když to pojede dobře, nebudou žádné problémy.

Kolem se míhá předměstí. Je k nevíře, jak ten Osman dokáže rvát. Jak se tak rozčiluje, když jsme dorazili před garážové stání, atmosféra v autě by se dala krájet, ve vzduchu visí, že se blíží velké závěrečné vysvětlování. Ten malý ječí nějakou otázku, několikrát tutéž, dožaduje se odpovědi, a aby ukázal, nakolik to myslí vážně, napřahuje ukazovák a poklepává jím na druhou ruku zaťatou v pěst. To gesto má nejspíš jasný význam v Izmiru, jenže v Saint-Ouen není tak evidentní. Celkový úmysl však přece jen pochopit lze, je to požadavek a hrozba, je třeba přikývnout, naznačit, že souhlasíte. Což vlastně není ani žádná lež, protože zajedno budeme velice záhy.

Mezitím řidič vystoupil, ale marně zápolí se zámkem garáže, nedokáže otevřít kovovou roletu. Snaží se otáčet klíčem na jednu i na druhou stranu, je překvapený, obrací se k autu, je vidět, že mu to vrtá hlavou, když to zkoušel, šlo to jako po másle, potí se, zatímco motor

běží. Nehrozí, že by nás někdo zaskočil, je to dlouhá slepá ulice uprostřed ničeho, ale nechtěl bych se tu zdržovat příliš dlouho.

Pro ně je to jen další zádrhel. To už je příliš. Tentokrát toho malého málem trefil šlak. Nic nejde, jak se plánovalo, cítí se podvedený, zrazený, „podělaný Francouzi“, je třeba zatvářit se zmateně, ta záležitost s vraaty, co se neotvírají, je nepochopitelná, mělo by to fungovat, vždyť jsme to včera zkoušeli společně. Klidně vystupuju z auta, udiveně a v rozpacích.

Mossberg 500 je sedmiranná puška. Místo aby ti Papuánci štekali jak hyeny, udělali by líp, kdyby počítali výstřely. Brzy poznají, že když je někdo neschopný jako zámečník, bylo by lepší, kdyby uměl aspoň počítat, protože jakmile jsem se postavil u otevřených dveří, stačí přistoupit k železné roletě, mírně řidiče odstrčit, abych se dostal na jeho místo – uхни, já to zkusím... –, a když se otočím, nacházím se v ideální pozici. V pušce zůstává akorát dost nábojů na to, abych vyřídil řidiče a připlácl ho výstřelem rovnou do hrudi k betonové zdi. A kvůli tomu malému jen lehce pootočit hlaveň, člověku vážně udělá dobře prostřelit mu hlavu skrz čelní sklo. Bleskurychlá sprška. Přední sklo auta se rozprsklo, boční okénka pokropila krev, není už nic vidět. Je třeba přijít blíž, abych zjistil výsledek, hlava na cucky, nic z ní nezbylo, jen krk a pod ním tělo, které se hýbe, tohle dělají i kuřata, když jim useknete hlavu, běží dál. S Turkama se to má podobně.

Mossberg je trochu hlučný, ale to ticho potom!

Teď neotálet. Oba pytle dát stranou, vytáhnout správný klíč k otevření boxu, tlustého bratra dotáhnout do garáže, vjet dovnitř autem i s tím malým ve dvou kusech uvnitř – musel jsem přejet tělo toho druhého, ale co, už nemá možnost mi to mít za zlé –, zamknout vrata a hotovo.

Pak stačí popadnout pytle, dojít na konec slepé ulice a nastoupit do auta z půjčovny. Vlastně ještě všechno hotové není. Při bližším pohledu je to teprve začátek. Je třeba vyplatit žold. Vytáhnout mobil, vytukat číslo přístroje, který odpálí bombu, detonace je znát až sem. Jsem přitom dost daleko, ale vypůjčené auto se třese tlakovou vlnou. Na vzdálenost čtyřiceti metrů. To je nějaký výbuch! Pokud jde o Turkey, letí rovnou do zahrady rozkoší. Teď si můžou laškovat s pannami, blběčkové. Sloup černého kouře stoupá nad střechy dílen, jsou tu skoro všechny zazděné, město je vyvlastňuje, bude se tu stavět. V podstatě jsem s tím právě místní radnici trochu pomohl. Takže člověk může být lupič, a zároveň mít smysl pro veřejné služby. Do půl minuty vyrazí hasiči. Neztrácet čas.

Dva pytle s klenoty uložit do úschovny na Severním nádraží. Překupník si sem pro ně někoho pošle. Klíč hodit do jedné schránky na bulváru Magenta.

A nakonec obhlédnout situaci. Zabijáci se prý vzdávají a vracejí na místo činu.

Tak se držíme tradice.

11.45

Dvě hodiny před odchodem na Armandův pohřeb se telefonem někdo ptá Camilla, jestli zná jistou Anne Forestierovou. Jeho číslo našli jako první v seznamu, poslední z těch, kterým volala. Z toho telefonátu ho zamrazilo: takovým způsobem se lidem sděluje něčí smrt.

Ale Anne mrtvá není. „Je obětí přepadení, právě ji odvezli do nemocnice.“ Podle hlasu, který mu to sděluje, Camille hned pochopil, že Anne je v mizerném stavu.

Ve skutečnosti je Anne ve *velmi* mizerném stavu. Dokonce je příliš slabá na to, aby ji vyslechli. Policisté po-

věření vyšetřováním řekli, že zavolají a přijdou za ní, až to bude možné. Camille musel vyjednávat několik minut se staniční sestrou, asi třicetiletou ženou s příliš plnými rty a tikem v pravém oku, než mu povolila vstoupit do Annina pokoje. Pod podmínkou, že nezůstane dlouho.

Otevřel dveře a chvílku zůstal na prahu. Když ji vidí v tomto stavu, ničí ho to.

Nejdřív vidí jen pořádně zafačovanou hlavu. Člověk by přísahal, že ji přejel nákladák. Pravá půlka obličeje je jen jedna obrovská modročerná podlitina, napučená tak, že oči nejsou téměř vidět, jako by byly vmáčknuté do vnitřku hlavy. Na levé straně má asi deset centimetrů dlouhou ránu se žlutočervenými okraji, zašitou. Rty jsou rozražené, oteklé, oční víčka namodralá a opuchlá. Přeražený nos ztrojnásobil objem. Spodní dásně je zasažená na dvou místech, Anne má ústa pootevřená, neustále z nich vytéká nitka slin. Vypadá jako stařena. Na příkrývcе spočívají obě paže zavázané až k prstům, na jejich koncích vyčnívají dlahy. Pravá ruka má lehčí obvaz, pod nímž se rysuje hluboká sešitá rána.

Když si Anne všimla Camillovy přítomnosti, pokouší se k němu natáhnout ruku, do očí se jí hrnou slzy, pak jako by jí došla energie, zavírá oči a znovu je otevírá. Pohled má skelný, zamžený, oči dokonce ztratily svou pěknou světlezelenou barvu.

S hlavou nakloněnou na stranu chraptivě promluvil. Ztěžklý jazyk ji bolí, do hloubky si ho prokousla, je sotva rozumět, co říká, retné hlásky nevysloví.

„Bolí to...“

Camillovi vážně hlas v hrdle. Anne se pokouší promluvit, Camille pokládá ruku na příkrývku, aby ji uklidnil, netroufá se jí dokonce ani dotknout. Anne je náhle strašně nervózní, neklidná, Camille by rád něco udělal, ale neví co. Někoho zavolat? Annin pohled je

horečnatý, chce za každou cenu něco vyjádřit, naléhavě.

„... padl... ně...“

Nenadálost událostí ji dosud ohromuje, jako by se to stalo právě teď.

Camille skloněný k Anne pozorně poslouchá, tváří se, jako by rozuměl, snaží se usmát. Anne jako by bez ustání přežvykovala horkou kaši. Camille zachytil velice zdeformované slabiky, ale díky soustředění začíná po několika minutách tušit slova, vyvozovat smysl... V duchu si slova překládá. Člověk se šíleně rychle přizpůsobuje. Všem. Někdy to je skličující.

„Popadl,“ rozumí a „praštil“, „silně“.

Annino obočí se zvedá, oči třeští hrůzou, jako by se ten chlap ocitl zase před ní, jako by ji znovu chtěl drtit pažbou pušky. Camille natahuje ruku, pokládá ji Anne na rameno, ta sebou prudce trhla a vykřikla.

„Camille...,“ říká.

Obrací hlavu napravo, nalevo, její hlas je stěží slyšitelný. Kvůli vyraženým zubům šišlá, ona totiž přišla také o tři zuby, řezáky na levé straně, horní i dolní, když Anne otvírá ústa, vypadá o třicet let starší, podobá se Fantině v nějakém špatném ztvárnění *Bídníků*, dožadovala se u sestřičky zrcátka, ale nikdo jí ho nechtěl přinést.

Ostatně přestože je to obtížné, když mluví, snaží se zakrývat si ústa hřbetem ruky. Většinou se jí to nedaří, její ústa jsou zející dírou s ochablými modrými rty.

„... dou mě o... erovat...?“

Tak tomu aspoň Camille, zdá se, rozumí. Znovu se objevují slzy. Jako by vyrazily nezávisle na tom, co právě říká, a tekly bez zjevné logiky. Annina tvář nevyjadřuje nic než němé ohromení.

„Ještě se neví... Upokoj se,“ říká Camille tichoučce. „Spraví se to...“

Ale Anne je už duchem jinde. Obrací hlavu na druhou stranu, jako by se styděla. Náhle je to, co říká, ještě méně slyšitelné. Camillovi se zdá, že slyší: „Ne takhle...“, asi nechce, aby ji v tomhle stavu někdo viděl. Podařilo se jí úplně odvrátit. Camille jí klade ruku na rameno, ale Anne nereaguje, strnula v odmítavé poloze, jen její záda prozrazují tiché vzlykání.

„Chceš, abych tu zůstal?“ ptá se Camille.

Žádná odpověď. Zůstává tam, ale neví, co dělat. Po dlouhé chvíli Anne hlavou naznačí, že ne, není jasné, co vlastně ne, jestli tohle všechno, co se děje, co se stalo, ta nesmyslnost, která se bez varování zmocňuje našich životů, ne nespravedlnosti, jíž oběti nemohou nepřičítat určitý osobní význam. Nedá se s ní mluvit. Je ještě příliš brzy. Nenacházejí se oba ve stejném čase. Mlčí.

Možná usnula, těžko říct. Pomalu se obrací, opět leží na zádech, oči zavřené. A už se nehýbe.

Tak.

Camille na ni hledí, s rukou na její ruce, horečně naslouchá jejímu dechu, snaží se ho porovnat s rytmem jejího spánku, který zná jako nikdo. Celé hodiny strávil tím, že se díval, jak Anne spí. Zpočátku v noci dokonce vstával, aby si ji prohlížel a kreslil její profil, podobný plavkyni, protože za dne se mu nikdy nedařilo kouzlo jejího obličejě přesně zachytit. Nakreslil tak stovky jejích skic, nekonečně času věnoval snaze vystihnout její rty, její čistotu, její oční víčka. Nebo načrtnout její postavu, když ji překvapil ve sprše. Podle té hojnosti svých nezdarů pochopil, nakolik je pro něj důležitá: ačkoli rysy kohokoli dokáže nakreslit po pouhých několika minutách s téměř fotografickou přesností, v Anne se skrývá cosi nezachytitelného, neuchopitelného, co uniká jeho pohledu, jeho zkušenosti, jeho pozorování. Jenže v té ženě, která tady leží, opuchlá, v obvazech

jako mumie, už žádné kouzlo není, zbývá z ní jen slupka, ošklivé, strašně přízemní tělo.

Což všechno během těch minut vyvolalo Camillův hněv.

Chvílemi se Anne náhle probouzí, kratičce vykřikne, rozhlíží se kolem a Camille u ní objevuje to, co viděl i u Armanda v posledních týdnech před smrtí: neznámé, úplně nové výrazy, vyjadřující ohromení, kam to dopracoval, nepochopení. Nespravedlnost.

Ještě se ani nevzpamatoval z prvotního zoufalství, a už přichází ošetřovatelka a připomíná, že čas návštěvy vypršel. Je ohleduplná, ale neopouští pokoj, dokud Camille neodejde. Na visáčce má napsáno „Florence“. Ruce drží za zády v postoji spojujícím neodbytnost a respekt, s úsměvem plným pochopení, který je vlivem kolagenu nebo kyseliny hyaluronové zcela nepřirozený. Camille by rád zůstal, dokud mu Anne nebude moci vše vypovědět, je strašně netrpělivý, aby se dozvěděl, jak se to seběhlo. Nedá se ale dělat nic jiného, než čekat. Jít pryč. Anne si musí odpočinout. Camille odchází.

Aby porozuměl, musí počkat čtyřiaadvacet hodin.

Ale čtyřiaadvacet hodin je mnohem víc času, než člověk jako Camille potřebuje k tomu, aby obrátil zemi vzhůru nohama.

Když odchází z nemocnice, má k dispozici jen několik kusých údajů, které mu řekli v telefonu a tady v nemocnici. Ve skutečnosti kromě povšechné informace nikdo nic neví, ještě nelze průběh událostí přesně vysledovat. Camille má před sebou jen strašlivý obraz znetvořené Anne, což je ažaž pro někoho tak citlivého jako on, a ten pohled popíchl jeho vrozenou vzteklost.

Jakmile vyšel z nemocnice, věř to v něm.

Chce všechno vědět, okamžitě, dozvědět se to jako první, chce...

Musíte pochopit, že Camille není vůbec žádný mstitel. Má své mouchy, jako každý, ale abychom uvedli jen jeden příklad, Buisson, muž, který mu před čtyřmi lety zabil první ženu,* je stále naživu a Camille ho nikdy neměl chuť dát ve vězení zavraždit, ačkoli s jeho známostmi v tomhle prostředí by to nebylo kdovíjak složité.

Dnes s Anne (ona není jeho druhou ženou, ale Camille neví, jak jinak by ji měl označit), ani s Anne nejde o pomstu.

Je to, jako by ta událost ohrožovala jeho vlastní život.

Musí jednat, protože si nedokáže představit důsledky činu, který se dotýká jeho vztahu s ní, což je jediná věc, jež od Irèny smrti znovu dala smysl jeho životu.

Jestli si myslíte, že jsou to velká slova, tak je to tím, že nejste odpovědní za smrt někoho, koho jste milovali. Ujišťuju vás, že v tom je zatraceně velký rozdíl.

Zatímco horečně schází po nemocničních schodech, znovu vidí Annin obličej, její oči a žluté kruhy pod nimi, ohavnou barvu podlitin a opuchlin.

Právě ji viděl jako mrtvou.

Neví ještě jak ani proč, ale někdo ji chtěl zabít.

Právě takové opakování ho vyburcovalo. Po Irènině zavraždění... Obojí okolnosti nemají vůbec nic společného. Na Irène se vrah zaměřil osobně, zatímco Anne se prostě ocitla ve špatnou chvíli na špatném místě, ale v této chvíli Camille své emoce nijak netřídí.

Prostě nedokáže nechat věcem volný průběh a sám do nich nezasahovat.

Nepokusit se zasáhnout.

Zasáhl, aniž si to uvědomil, instinktivně už v raném telefonickém rozhovoru. Zaměstnankyně policejní

* Viz předchozí román *Travail soigné* (Pečlivá práce).

prefektury mu řekla, že Anne utrpěla během ozbrojené loupeže v osmém obvodu „zranění“ a „tělesnou újmu“. Camille miluje výraz „tělesná újma“. Policie ho miluje. Mají taky rádi slova jako „poškozený“ a „domnělý“, ale „tělesná újma“ je mnohem lepší, těmi dvěma slovy lze vyjádřit cokoli od pouhé strkanice po zbití do bezvědomí, člověk si pod tím může představit, co chce, je to výraz nadmíru praktický.

„Jakou přesně tělesnou újmu?“

Žena v telefonu nic bližšího nevěděla, musela si přečíst nějaký papír, člověka napadá, jestli vůbec chápe, co říká:

„Ozbrojená loupež. Střílelo se. Paní Forestierovou nezasáhli, ale utrpěla tělesnou újmu a odvezli ji na úrazové oddělení do nemocnice.“

Někdo střílel? Na Anne? Při ozbrojené loupeži? Když se to prezentovalo takto, bylo těžké to pochopit, představit si to. Anne a „ozbrojený“ jsou dva navzájem nesmírně vzdálené pojmy...

Dívka vysvětlila, že Anne u sebe neměla žádné doklady, žádnou kabelku, že jeho jméno a adresu našli v jejím mobilu.

„Volali jsme k ní, ale nikdo to nebral.“

Uchýlili se k tomu nejčastěji volanému číslu, Camillovu, úplně nahoře v seznamu kontaktů.

Dívka ho požádala o jméno, kvůli hlášení. Pak ho vyslovila jako „vereven“. Camille ji musel opravit: Verhoeven. Po krátké odmlce ho požádala, zda by to nemohl hláskovat.

V té chvíli to Camillovi docvaklo. Reflex.

Verhoeven, to není nijak běžné příjmení a u policajtů je obzvláště vzácné. A aniž bychom to chtěli rozvádět, Camille patří k policejním důstojníkům, na které člověk nezapomíná. Nejen kvůli jeho vzrůstu, ale také kvůli jeho osobnímu příběhu, kvůli jeho pověsti, kvů-

li Irène, kvůli té záležitosti s bombami,* kvůli všem těmhle věcem. Pro spoustu lidí je jedním z těch, které „viděli v televizi“. Několikrát v ní vystoupil, a to neušlo pozornosti, kameramani milují zabírat shora jeho orlí pohled a lesknoucí se pleš. Ale Verhoeven, policajt, televize, nic z toho tu dívku v telefonu netrklo a chtěla po něm, aby své příjmení hláskoval.

Při zpětné úvaze vztek Camillovi napověděl, že tahle nevědomost je možná první dobrá zpráva dnešního dne, který jinak nic dobrého nepřinesl.

„Řekl jste Ferven?“ ptá se dívka.

Camille odpověděl:

„Přesně tak, Ferven.“

A tak jí to rovněž hláskoval.

14.00

Lidé jsou uzpůsobení tak, že stačí nehoda, a každý se hned naklání přes zábradlí. Dokud zbývá jediné modře blikající auto a jediná krvavá šmouha, zbývá i někdo, kdo se dívá. A tentokrát jich zbývá hodně. Vždyť si to představte, loupežné přepadení a střílečka uprostřed Paříže! I ta nejúžasnější pouťová atrakce je proti tomu úplně nic.

Teoreticky je ulice zavřená, ale to nebrání chodcům projít, příkaz zní pouštět jen ty, kdo tu žijí, ale to je zbytečné, najednou tady žijí všichni, protože všichni chtějí vědět, co se stalo. Teď se to tu uklidnilo, ale když si před polednem poslechnete, co se povídá, byl tu pěkný brajgl. Policejní auta, dodávky, technici, motorky, to všechno se shromáždilo dole na Champs-Élysées, z obou stran se to začalo ucpávat, během dvou hodin prý zácpa sahala od náměstí Svornosti po Étoile a od

* Viz předchozí román *Grands Moyens* (*Velké prostředky*).

Malesherbes k Tokijskému paláci. Když pomyslím, že jsem vyvolal tolik rozruchu, působí to opojně.

Když jste si párkrát vystřelili na holku zkrvavenou od hlavy k patě a pak vyrazili ve 4x4 s kvílením pneumatik a s padesáti tisíci eur ve formě šperků, vracet se na místo činu ve vás nevyhnutelně vyvolá stejný pocit jako v Proustovi vzpomínka na madlenku. Ostatně vůbec ne nepříjemný. Když se věci daří, vždycky je to povznášející. V ulici Georgese Flandrina, hned u východu z Monierovy pasáže, je hospoda. Výborně umístěná. Říká si Pivovárek. Tady rozruch ještě neopadl. Všichni o tom mluví o sto šest. Je to prosté, všichni to všechno viděli, všechno slyšeli a všechno vědí.

Zůstávám nenápadně dál od vchodu, na konci nálevního pultu, kde je nejvíc lidí. Splývám s davem a poslouchám.

Pěkná řádka mamlasů.

14.15

Zdalo by se, že podzimní nebe kdosi namaloval právě pro tenhle hřbitov. Je tu spousta lidí. To je výhoda u státních zaměstnanců, na pohřby kolegů chodí celé delegace, takže je z toho snadno dav.

Camille zdálky zahlédl Armandovy blízké, jeho ženu, děti, sourozence. Všichni ulízaní, rovní, smutní a vážní. Neví přesně, jací jsou ve skutečnosti, ale jako celek připomínají kvakerskou rodinu.

Armandova smrt před čtyřmi dny Camilla nesmírně zarmoutila. A taky ho vysvobodila. Týdny a týdny za ním chodit, držet ho za ruce, mluvit na něj, a to i když už nikdo nedokázal říct, jestli vůbec něco slyší nebo něčemu rozumí. Proto Armandově ženě jen poměrně zdálky kývl na pozdrav. Po tom dlouhém umírání a všech těch slovech, co Armandově ženě a jeho dětem